

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. b)

Limba și literatura maghiară maternă

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

Model

Filiera teoretică – Profilul real; Filiera tehnologică;

Filiera vocațională – Toate profilurile (cu excepția profilului pedagogic)

- Se punctează orice formulare/modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem. Nu se acordă fracțiuni de punct.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului total acordat pentru lucrare la zece.

SUBIECTUL I (30 de puncte)

a. A vershelyzet jellemzői 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. a lírai én monológja; a címzett a kedves, aki nem jelenik meg a versben, az imádkozó és áldásosztó lírai én szerelmi vallomása) **5 pont**, érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszadásra **1 pont**.

b. A lírai én és a vers megszólítottjának viszonya 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. szerelem, vonzódás, udvarlás, játékos kétely, a lírai én dicsőíti kedvesét **5 pont**, érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszadásra **1 pont**).

c. A vers hangulata 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. A vers kerete ima, hangneme emelkedett és himnikus, népdalszerű, régi magyar irodalmi színezettel. A három sík, a himnikus, az évődő, a csúfondáros-kétkedő feszült ellentétet alkot: „búval-vigalommal”, szeretsz-e, nem szeretsz-e”, a vers képei mégis derűsek.) **5 pont**, érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszadásra **1 pont**.

d. A természeti képek szerepe a versben 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. A természeti képek a lírai én érzelmeinek intenzitását mutatják; nincs közvetlen kapcsolatuk a beszélővel, mitikus-mesei távlatú képek. A záró versszak képei lazán kapcsolódnak a szerelmes énekhez.) **5 pont**, érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszadásra **1 pont**.

e. A vers dalszerűsége 5 pont

Érvényes, szövegpéldákkal alátámasztott, kifejtett válasz (pl. A fegyelmezett, hagyományos forma, a szöveg nyelve, terjedelme, versszakokra tagoltsága dalszerűvé teszi a verset, a páros rím zeneisége révén erősíti a dalszerűséget) **5 pont**, érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszadásra **1 pont**.

Helyes fogalomhasználat, nyelvi igényesség, helyesírás **5 pont**
Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al II-lea (30 de puncte)

- 1. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése.** Rövid válasz megfogalmazása. Pl. A projekt célja, hogy szülőknek és gyerekeknek segítséget nyújtson abban, hogy könnyebben eligazodjanak a régi és új könyvek között. **5 pont**

- 2. Konkrét, explicit információk felismerése és visszakeresése.** Rövid válasz megfogalmazása a következő információk alapján: „Az biztos, hogy a gyerekek nagy részben mintakövetéssel tanulják az életet, és az a gyerek, aki látja, hogy a szülője könyvvel alszik el, vagy könyvet visz magával, és látja, hogy az olvasásban öröme telik, akkor az bevonzza a gyereket. Alapvetően jó eséllyel lesz ő is olvasó, de nem feltétlen van ez így.” **5 pont**
- 3. Nyelvi elemek értelmezése.** Helyes válasz: a. **5 pont**
- 4. A tartalmi követelmények betartása** **5 pont**
A véleménykifejtés követelményeihez való igazodás **5 pont**
Logikus gondolatvezetés, szövegkohézió, nyelvhelyesség, helyesírás **5 pont**

Megjegyzés: A feladatok sorrendjének betartása nem kötelező. A terjedelem nem befolyásolja a pontozást. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

a. a választott mű műfaji sajátosságai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága (pl. *Kármán*: szentimentalista levél-/naplóregény, regény kezdete – cselekményszervező elem, levelek, naplójegyzetek, töredékesség; kert-motívum jelentései; egy év, ciklikusság, évszaktoposzok; bevezető: három kitalált elbeszélő szöveg; énelbeszélés, vallomásosság; *Jókai*: társadalmi, romantikus regény, lineáris, előre haladó történetalakítás, kalandos epizódok, váratlan fordulatok, metonimikus és metaforikus összefüggések; a nagy történet különböző történetekből épül fel, szervezőelve az ellentét, két világ; regény kezdete és zárata – cselekményszervező elem; időtlenség; elbeszélő mindentudó, szubjektív, szemtanú; *Mikszáth*: lírai, anekdotikus novella, romantikus-realista stílus, életkép anekdotikus történet keretként, metonimikus és metaforikus összefüggések, elbeszélő nézőpontjának változása, kétértelműség, elhallgatások, elnéző-humoros-megértő hangneme; *Móricz*: paraszt-, társadalmi, egzisztenciális regény, példázat: az Ember története, sárrá és arannyá hasadása; ellentétező technika, nyílt–zárt tér, évszaktoposz cselekményszervező szerepe: nyár–tél; elbeszélő és szereplő szövegek keveredése, szabad függő beszéd) **5 pont**, érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszadásra **1 pont**.

b. a szerelem megjelenítése a választott műben

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz **5 pont** (pl. *Kármán*: szentimentalista szerelem: *Fanni*: „az érzékeny ember” megtestesítője, fiatal leány, önelemző, önismeret-, szerelemhiánnyal küzdő; L.-né élettörténete: a szerelem intellektuális, T-ai Józival való találkozása a szerelem tapasztalati úton, a földi létben megélhető szerelem megismerése, megérti: a végtelen harmónia a földi létben csak rövid időre, korlátozottan érvényesíthető; tökéletesség iránti vágya önpusztító, tehetetlen az érzésekkel szemben; *báró L.-né*: önfeláldozó nő, sorsa elől menekülő, barátnő, a szerelem titkaiba beavató, tanácsadó, okos szerelem; *T-ai Józsi*: „az érzékeny férfi” típusa, szerelmes, apja akaratát teljesítő, katona, hűséges; apa – az anyagi értékeket, társadalmi rangot előtérbe helyez a szerelemben is; *Jókai*: romantikus szerelem változatai: *Tímár–Tímea*: társadalom törvényei szerinti házasság, szeretethiány, boldogtalanság; *Tímár–Noémi*: természet törvényei szerinti viszony, romantikus idill, megvalósult boldogság, család, otthonteremtő, gondoskodó társ; érdekszerelm, meghiúsult házasság, bosszúvágy: *Athalie–Kacsuka*; megkésett szerelem, házasság: *Tímea–Kacsuka*: bűntudat, boldogtalanság; *Mikszáth*: romantikus, házasságtörő szerelem: *Vér Klára–Gélyi János*, vágy, csábítás, szenvedély, *Móricz*: naturalista szerelem: *Turi Dani–Erzsi*: férfi elv–női elv, gyűlölet–szeretet, hűség–hűtlenség, más nyelven beszélnek, nem értik egymást, a nő visszahúzó és megtartó erő, tisztaság, érdekszerelm, szexuális vágy eszköze: *Turi Dani–Bora*), érvényes, de csak részben kifejtett válasz **4 pont**, részben érvényes, kifejtett válasz **3 pont**, részben érvényes, részben kifejtett válasz **2 pont**, kísérlet a válaszadásra **1 pont**.

c. a jellemábrázolás sajátosságai

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz **5 pont**, (pl. *Kármán*: szentimentalizmus eszközei: lélekrajz, túlérzékenység, ellentét: én–világ, magány, összhang: én–természet között, menekülés motívuma, halálvágy; *Jókai*: romantikus végletes ellentétek, egytulajdonságú, pozitív és

negativ hősök, sors és jellem összefonódása, eszményítés, túlzás, belső monológok; *Mikszáth*: másság, archetipikus jellemek, szereplő és környezete közötti ellentét: kibeszélés–elhallgatás, sejtetés, gúny; *Móricz*: szereplőket egymás nézőpontjából látjuk, drámaiság, villanásszerű felismerések; realista, naturalista emberkép; ellentétezés: paraszt–úr, parasztok közti rétegződés; nő–férfi ellentét, szimbolikus térhasználat, vulgáris, naturalista nyelvhasználat, gesztusok szerepe) érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

d. értékrendek ütközése

5 pont

Érvényes, műismereten alapuló, kifejtett válasz, a témát meghatározó sajátossága 5 pont, (pl. *Kármán*: megismeréssel kapcsolatos értékek: önismeret hiánya, szerelemvág–önmegismerés, szerelemmel való találkozás; érzelmekkel kapcsolatos értékek: szomorú–jókedvű, boldogtalan–boldog, szív–ész; anyagi javakkal kapcsolatos értékek: gazdag–szegény, külső–belső; vitális értékek: beteg–egészséges, élet–halál; közösségi élettel kapcsolatos: közösséghez tartozó–magányos; *Jókai*: társadalom–természet; morális értékek: hűség–hűtlenség, közösség normáihoz igazodó–mátság; külső–belső megítélés; arany ember motívum, arany–ember kettéhasadása; *Mikszáth*: közösségi élettel kapcsolatos: falu–Vér Klára: kibeszélés, gúny, nevének archetipikus jelentése, elbeszélő elnéző, anekdotizáló hangja; morális értékek: hűség–hűtlenség; *Móricz*: morális értékek: hűség–hűtlenség, közösséggel kapcsolatos értékek: gazdag–szegény; hagyományos paraszti–modern gondolkodás, a házastársak közti ellentét meghatározója is; megismeréssel kapcsolatos: gondolkodó lény–ösztönök által irányított én) érvényes, de csak részben kifejtett válasz 4 pont, részben érvényes, kifejtett válasz 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz 2 pont, kísérlet a válaszadásra 1 pont.

Az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása, logikus gondolatmenet, szövegkohézió, helyes fogalomhasználat

5 pont

Összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek betartása 5 pont, összefüggő szöveg, a feladatsor által közvetített értelmezési szempontokhoz való igazodás/ezeknek egyéni szempontokkal való kiegészítése, logikus gondolatmenet, helyes fogalomhasználat, az értekezés tartalmi és formai jegyeinek részleges betartása 4 pont, helyenként töredezett gondolatmenet, helyes fogalomhasználat 3 pont, helyenként töredezett gondolatmenet, *helytelen* fogalomhasználat 2 pont, töredezett gondolatmenet, helytelen fogalomhasználat, *kísérlet a válaszadásra* 1 pont.

Helyesírás, nyelvhelyesség

5 pont

Bármilyen, a javítókulcstól eltérő helyes válasz maximális pontot ér.